ARREST VAN HET HOF (EERSTE KAMER)
VAN 5 DECEMBER 1974 [1]

Claudette Van Belle
tegen Raad van de Europese Gemeenschappen

Zaak 176-73

Samenvatting

1. *Ambtenaren — Aanwerving — Procedure van bijzondere aard — Toepassing op kandidaten die ambtenaar zijn*
   (Statuut van de ambtenaren, art. 29, lid 2)

2. *Ambtenaren — Aanwerving — Procedure van bijzondere aard — Toepassing — Uitlegging in enge zin — Overgang van een ambtenaar naar een hogere categorie — Ontoelaatbaarheid*
   (Statuut van de ambtenaren, art. 29, lid 2, art. 45, lid 2)

1. Artikel 29, lid 2, biedt onder bepaalde voorwaarden en in buitengewone omstandigheden de mogelijkheid interne, interinstitutionele en algemene vergelijkende onderzoeken te vervangen door een andere aanwervingsprocedure. Deze procedure is zonder onderscheid van toepassing op al degenen die in de termen vallen voor aanmelding tot genoemde vergelijkende onderzoeken.

   Het ware onbillijk en niet in overeenstemming met het belang van de dienst, wanneer bedoelde procedure alleen toepassing zou kunnen vinden op kandidaten die geen ambtenaar zijn, terwijl zij in de plaats treedt van een vergelijkend onderzoek waarvan kandidaten-ambtenaren niet zouden kunnen worden uitgesloten.

2. Artikel 29, lid 2, moet wegens zijn uitzonderingskarakter in enge zin worden uitgelegd en kan geen voorrang hebben boven de algemeen en onvoorwaardelijk gestelde regel van artikel 45, lid 2.

In de zaak 176-73,

CLAUDETTE VAN BELLE, ambtenares bij het secretariaat-generaal van de Raad van de Europese Gemeenschappen, wonende te Moulin de et à Bornival-lez-Nivelles, rue Bois d'en bas, België, ten deze vertegenwoordigd door W. Grégoire, advocaat bij het Hof van Beroep te Brussel, Camille Lemonnierstraat 68,

1 — Procestaal: Frans.

1060 Brussel, en domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ten kantore van T. Biever, advocaat aldaar, 83, boulevard Grande-Duchesse Charlotte,

verzoekster,

tegen

RAAD VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, Wetstraat 170, 1040 Brussel, ten deze vertegenwoordigd door A. Sacchettini, juridisch adviseur bij het secretariaat-generaal van de Raad te Brussel, en domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij P. Lamoureux, juridisch adviseur van de Commissie der Europese Gemeenschappen, 4, boulevard Royal,

verweerder,

betreffende verzoek tot nietigverklaring van het besluit van de Raad van 22 december 1972, bekendgemaakt op 3 januari 1973, houdende benoeming van Ch. Goetz in een ambt van administrateur in de rang A 6 (aankondiging van vacature nr. 84/72), van alle daarmede verband houdende besluiten en van het stilzwijgende besluit tot afwijzing van de door verzoekster daartegen ingediende klacht,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste Kamer),

samengesteld als volgt: C. Ó Dálaigh, President, R. Monaco en J. Mertens de Wilmars (rapporteur), Rechters,

Advocaat-Generaal: G. Reischl

Griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

Overwegende dat de feiten en de tijdens de schriftelijke behandeling door partijen voorgedragen argumenten kunnen worden samengevat als volgt:

I — De feiten en het procesverloop

1. Verzoekster is ambtenares in de rang

B 3 bij het secretariaat-generaal van de Raad.

Op 8 augustus 1972 verschenen bij verweerder twee aankondigingen van vacature, te weten nr. 84/72, betreffende drie administrateursposten in de rang A 6, en nr. 86/72, betreffende twee administrateursposten in de rang A 6.

Bij besluiten van 22 december 1972, bekendgemaakt op 3 januari 1973, benoemde verweerder op twee van deze posten ambtenaren van de rang B 1, namelijk R. Brisaer en Ch. Goetz, die daarmede met verandering van categorie overgingen naar de rang A 6.

2. Bij brief van 29 maart 1973 diende verzoekster een klacht in op de voet van artikel 90, lid 2, van het Statuut, strekkende tot intrekking van de besluiten van 22 december 1972 en tot heropening van de procedure ter voorziening in de betrokken vacatures. Bij brief van 12 juni 1973 werd deze klacht ingetrokken ten aanzien van de benoeming van R. Brisaer, die inmiddels was overleden. Toen de klacht voor het overige onbeantwoord bleef, stelde mejuffrouw Van Belle het onderhavige beroep in tegen het besluit tot benoeming van Ch. Goetz, tegen de voorafgaande of gelijktijdig genomen besluiten, met name het besluit om niet de procedure van vergelijkend onderzoek te volgen doch artikel 29, lid 2, van het Statuut toe te passen, alsmede tegen het stilzwijgend besluit tot afwijzing van haar klacht van 29 maart 1973. Het beroep, gedateerd 22 oktober 1973, is op 24 oktober 1973 ingeschreven ter griffie van het Hof.

Het Hof (Eerste Kamer) heeft, op rapport van de Rechter-Rapporteur en gehoord de Advocaat-generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan.

II — Conclusies van partijen

Verzoekster concludeert dat het den Hove behage:

1. Verweerders besluit van 22 december 1972, bekendgemaakt op 3 januari 1973, houdende benoeming van Ch. Goetz in een der ambten, bedoeld in aankondiging van vacature „Cons. nr. 84/72", nietig te verklaren;
2. De vóór of gelijktijdig met dit benoemingsbesluit genomen besluiten, met name om bij de voorziening in de litigieuze vacature niet de procedure van vergelijkend onderzoek te volgen, en het besluit om artikel 29, lid 2, van het Statuut toe te passen, nietig te verklaren;
3. Het stilzwijgend besluit tot afwijzing van verzoeksters klacht van 29 maart 1973, voor zover betrekking hebbende op de benoeming van Ch. Goetz, nietig te verklaren;
4. Verweerder te verwijzen in de kosten van het geding.

Verweerder concludeert dat het den Hove behage:

het beroep ongegrond te verklaren en verzoekster te verwijzen in de kosten van het geding.

III — Middelen en argumenten van partijen

A — Als *eerste middel* wordt schending van de artikelen 29, lid 1 en lid 2, en 45, lid 2, van het Statuut aangevoerd. Het feit dat Ch. Goetz, ambtenaar van de rang B 1, op een post van de rang A 6 is benoemd zonder dat de procedure van vergelijkend onderzoek is gevolgd, levert volgens verzoekster schending op van artikel 29, lid 1, hetwelk bepaalt dat, wanneer geen mogelijkheid bestaat tot bevordering of overplaatsing binnen de instelling of tot overgang van ambtenaren van andere instellingen, slechts in een vacature kan worden voorzien na een vergelijkend onderzoek.

Voorts is de toepassing van artikel 29, lid 2, bij de litigieuze benoeming onwettig, omdat deze bepaling een andere procedure dan het vergelijkend onderzoek

slechts toelaat voor het aanwerven van ambtenaren in de rangen A 1 en A 2, alsmede in buitengewone gevallen voor het vervullen van ambten waarvoor bijzondere kundigheden vereist zijn, welke voorwaarde in het onderhavige geval niet is vervuld.

Ten slotte is gehandeld in strijd met de bepaling van artikel 45, lid 2, van het Statuut, dat overgang naar een hogere categorie alleen kan plaatsvinden na een vergelijkend onderzoek.

De Raad betoogt in zijn *verweerschrift* dat volgens het Statuut op twee wijzen kan worden voorzien in een vacature:

a) door aanwerving, welke is geregeld in hoofdstuk 1 (aanwerving) van Titel III, in het bijzonder artikel 29, en uitgaat van een vergelijkend onderzoek;

b) via de loopbaan, welke is geregeld in hoofdstuk 3 (artikelen 43-46: beoordeling, plaatsing in een hogere salaristrap en bevordering) van Titel III van het Statuut, dat wil zeggen door bevordering.

Artikel 45, lid 2, moet volgens de Raad aldus worden gelezen dat een overgang naar een hogere categorie niet kan plaatsvinden door middel van bevordering doch alleen op de grondslag van een vergelijkend onderzoek overeenkomstig hoofdstuk 1 van titel III, in het bijzonder artikel 29, waarbij men echter dient te zien naar artikel 29 in zijn geheel, dus ook lid 2, daar dit artikel de gehele regeling voor het vergelijkend onderzoek behelst.

De regels van hoofdstuk 1 gelden voor alle vergelijkende onderzoeken: de interne, interinstitutionele en algemene. Elk vergelijkend onderzoek valt onder de „aanwerving", want ook een intern vergelijkend onderzoek is te beschouwen als een nieuwe aanwerving, omdat bij de voorwaarden en resultaten van het onderzoek geen enkele rekening met rang en anciënniteit wordt gehouden en de loopbaan (rang en salaristrap) van de aanvaarde en benoemde kandidaat op een volstrekt nieuwe basis worden vastgesteld. De interne vergelijkende onderzoeken vallen dus onder het gehele artikel 29, zowel lid 2 als lid 1; onjuist is verzoeksters opvatting dat lid 2 en de daarin toegelaten afwijking van het voorschrift van een vergelijkend onderzoek slechts geldt voor externe aanwerving. Artikel 29, lid 1, kan niet worden geschonden door gebruikmaking van de in lid 2 van dit artikel uitdrukkelijk vermelde uitzondering.

Volgens de Raad is derhalve noch artikel 29, leden 1 en 2, noch artikel 45 geschonden.

In *repliek* analyseert en betwist verzoekster de door de Raad voorgestelde uitlegging van zowel artikel 45, lid 2, als artikel 29, lid 2.

Artikel 45, lid 2, is volgens haar volkomen duidelijk: voor de overgang naar een hogere categorie moet onder alle omstandigheden een vergelijkend onderzoek worden gehouden.

Deze in de jurisprudentie reeds aanvaarde opvatting (arrest van 13 juli 1972, zaken 55-76, 86, 87 en 95-71, Besnard en anderen, Jurispr. 1972, blz. 562 en conclusie van Advocaat-Generaal Lagrange in de zaak 15-63, Lasalle, Jurispr. 1964, blz. 81), vindt steun in het feit dat artikel 29, lid 2, slechts van toepassing is op externe aanwerving, evenals bij een vergelijking tussen artikel 28 en artikel 45 van het Statuut. Artikel 28 betreffende de externe aanwerving bevat een uitdrukkelijke uitzondering op de algemene regel dat een vergelijkend onderzoek moet worden gehouden, door te verwijzen naar artikel 29, lid 2, terwijl artikel 45, lid 2, een dergelijke verwijzing niet bevat. Dit verschil in redactie duidt er op dat een verandering van categorie nimmer kan plaatsvinden zonder vergelijkend onderzoek.

Anderzijds is deze bepaling niet enkel — zoals verweerder betoogt — een verwijzing naar de voorschriften voor vergelijkende onderzoeken, maar een basisregel die voor de overgang naar een andere categorie een vergelijkend onderzoek eist.

Verzoeksters opvatting leidt geenszins —

zoals de Raad ten onrechte beweert — tot onhoudbare gevolgen. Terwijl overgang naar een hogere categorie „bij keuze" verboden is, is bij externe aanwerving een uitzondering op het voorschrift van een vergelijkend onderzoek mogelijk gemaakt om de instellingen in staat te stellen van elders sterk gespecialiseerde personen aan te trekken, die wellicht niet in aanmerking komen voor de formaliteiten van een vergelijkend onderzoek. Deze moeilijkheid doet zich niet voor bij de overgang van de ene categorie naar de andere, omdat het daarbij gaat om ambtenaren wier medewerking reeds is verkregen en die zijn onderworpen aan het Statuut en het beginsel van gelijke behandeling. Juist de opvatting van de Raad zou tot onhoudbare gevolgen leiden, want na eerst te hebben betoogd dat verandering van categorie door benoeming bij keuze onmogelijk is, verklaart de Raad tenslotte dat voor een dergelijke overgang benoemingen bij keuze wel geoorloofd zijn.

Waar artikel 29, lid 2, spreekt van „aanwerving", doelt het dus slechts op de indiensttreding van personen die nog geen ambtenaar zijn.

Verzoekster beroept zich voor deze uitlegging op de conclusies van Advocaat-Generaal Lagrange in zaak 15-63 (Lasalle t. Europees Parlement, Jurispr. 1964, blz. 81) en zaak 62-65 (Serio, Jurispr. 1966, blz. 825).

Ofschoon Advocaat-Generaal Lagrange zich in deze conclusies op het standpunt stelde dat het begrip „aanwerving" eventueel ook betrekking kan hebben op de overgang naar een andere categorie, zei hij toch uitdrukkelijk dat „met name artikel 29, lid 2, . . . *klaarblijkelijk betrekking heeft op het aanwerven van kandidaten die nog geen ambtenaar zijn.*"

Verzoekster leidt hieruit af dat artikel 29, lid 2, uitsluitend betrekking heeft op aanwerving „van elders", dat wil zeggen op de indiensttreding van personen die nog geen ambtenaar zijn.

Bij *dupliek* stelt de Raad vast dat partijen het erover eens zijn dat Ch. Goetz is benoemd met toepassing van artikel 29, lid 2, en dat overgang naar een andere categorie niet kan plaatsvinden door middel van bevordering.

De Raad betwist dat artikel 45, lid 2, als basisregel slechts zou kunnen verwijzen naar de procedurevoorschriften van artikel 29, dat wil zeggen alleen naar lid 1 en niet naar lid 2. Bedoelde bepaling in het tweede lid van een artikel, dat uitsluitend handelt over bevorderingen en op zijn beurt is opgenomen onder het hoofdstuk „ Beoordeling, plaatsing in een hogere salaristrap en bevordering", kan slechts een basisregel zijn voor bevorderingen en niet voor vergelijkende onderzoeken. Deze regel verwijst naar het gehele stelsel van vergelijkende onderzoeken, dat wil zeggen de materiële, de processuele en de uitzonderingsbepalingen.

Volgens de Raad kent het Statuut twee wijzen om in een vacature te voorzien: de loopbaan (artikelen 45 en 46) en de aanwerving (hoofdstuk 1 van titel III). Is het niet mogelijk via de loopbaan, dan moet het door aanwerving. De regels voor de externe en de interne aanwerving zijn niet twee en dezelfde, maar één en dezelfde. Alle voorschriften, modaliteiten en uitzonderingen in het hoofdstuk „aanwerving" gelden zowel voor de interne als voor de externe aanwerving.

Bij analyse van de letter van artikel 29, lid 2, blijkt dat uitsluitend ambten in de rangen A 1 en A 2 niet openstaan voor andere personeelsleden der Gemeenschappen (interne aanwerving zonder vergelijkend onderzoek), doch dat deze wijze van aanwerving wel mogelijk is voor gespecialiseerde ambten in de andere rangen.

Verzoekster dwaalt in haar gevolgtrekking uit artikel 28, sub d. Ook al begint artikel 28 met de woorden „als ambtenaar kan slechts worden aangesteld hij die . . .", toch is het ook van toepassing op aanwerving binnen de instelling. Het feit dat ingeval van aanwerving binnen de instelling veelal reeds bij de eerste benoeming van het personeelslid is gecontroleerd of hij voldoet aan de in artikel

28 gestelde eisen, belet niet feitelijk en rechtens dat deze controle opnieuw wordt uitgevoerd. Immers, de situatie met betrekking tot de nationaliteit, de militaire dienstplicht, de waarborgen in zedelijk opzicht, de lichamelijke geschiktheid en de voldoende kennis van een andere taal der Gemeenschappen kan sedert de eerste aanwerving zijn gewijzigd.

De Raad wijst er voorts op dat — anders dan verzoekster stelt — toepassing van artikel 29, lid 2, geenszins leidt tot een „benoeming bij keuze". Benoeming bij keuze is in de Gemeenschappen, die geen bevordering wegens anciënniteit kennen, juist de voornaamste vorm van bevordering. Iets geheel anders is een keuze op grond van artikel 29, lid 2, met het oog op een statutaire benoeming.

B — *Subsidiair voert verzoekster als tweede middel* schending van artikel 29, lid 2, van het Statuut aan. Indien deze bepaling ook bij aanwerving binnen de instelling en niettegenstaande artikel 45, lid 2, van het Statuut van toepassing wordt geacht, dan dient eveneens te zijn voldaan aan een aantal materiële en formele voorwaarden; in casu was noch is dit het geval.

In de eerste plaats kan artikel 29, lid 2, van het Statuut slechts worden toegepast, indien de aankondiging van vacature, of althans een nadien bekendgemaakt besluit, daarin voorziet. Dit was niet het geval bij met name de aankondiging van vacature nr. 84/72 betreffende de administrateurspost in de rang A 6 waarop Ch. Goetz is benoemd. De mededeling aan het slot dat „in deze betrekkingen zal worden voorzien volgens de in het Statuut voorziene procedure (zie de artikelen 4 en 29)", is duidelijk onvoldoende, waar in de aanhef slechts wordt verwezen naar artikel 4, tweede alinea, en artikel 29, lid 1, sub a, van het Statuut.

In de tweede plaats moet het besluit tot toepassing van artikel 29, lid 2, met redenen zijn omkleed (arrest van 26 mei 1971, zaken 45 en 49-70, Bode, Jurispr. 1971, blz. 477). Verzoekster vraagt het Hof na te gaan of dit besluit, dat vóór de benoeming moet zijn genomen doch haar niet bekend is, uitdrukkelijk met redenen is omkleed; anders is immers niet te controleren of de procedure van artikel 29, lid 2, terecht is aangewend.

In de derde plaats is de procedure van artikel 29, lid 2, slechts toegelaten *in . . . „buitengewone" gevallen voor het vervullen van ambten waarvoor bijzondere kundigheden vereist zijn,* welke beide zinsdelen als een en dezelfde voorwaarde moeten worden gezien (conclusie van Advocaat-Generaal Dutheillet de Lamothe in de gevoegde zaken 45 en 49-70, Bode, Jurispr. 1971, blz. 483). De aankondiging van vacature nr. 84/72 en met name de daarin vereiste kwalificaties, namelijk:

a) volledige universitaire opleiding, afgesloten door het behalen van een diploma, of een gelijkwaardige beroepservaring;

b) grondige kennis van een van de talen der Gemeenschappen en behoorlijke kennis van een tweede taal der Gemeenschappen,

wijzen echter op een ambt waarvoor geen bijzondere kundigheden vereist zijn, daar het slechts de normale vereisten voor administrateursposten in de rang A 6 zijn.

De Raad betoogt in zijn *verweerschrift* dat het bij de betrokken post in feite ging om de omzetting van een post van categorie B in een post van categorie A. De heer Goetz had sinds bijna 15 jaar bij het secretariaat-generaal werkzaamheden van zeer bijzondere aard verricht, die niet overeenkwamen met enige taak bij andere onderdelen van de administratie en die met name bestonden in het coördineren van de verantwoordelijke diensten voor het — op zeer korte termijn — opstellen, typen, reproduceren, vertalen en verspreiden van een groot aantal documenten. Het secretariaat-generaal was wegens de enorme uitbreiding van de werkzaamheden van de Raad reeds lang tot het besef gekomen dat de post in

feite overeenkomt met een functie van de categorie A. Het is de post van de heer Goetz zelf, die is uitgegroeid van een post welke „overeenkomt met een functie met een uitvoerend en leidinggevend karakter" tot een post welke „overeenkomt met een hogere leidinggevende en scheppende functie met een studiekarakter". Al is de omzetting van een post een begrotingstechnische handeling, toch dient de ambtenaar die de werkzaamheden van het omgezette ambt behoorlijk verricht, via de mogelijkheden van het Statuut deze — niet naar aard maar alleen naar bijpassend ambt veranderde — functies te blijven vervullen. Deze statutaire mogelijkheden zijn ingeval van loopbaan slechts die welke zijn genoemd in artikel 29 van het Statuut, namelijk het vergelijkend onderzoek of de procedure van artikel 29, lid 2. Een vergelijkend onderzoek kwam niet in aanmerking, omdat de heer Goetz nu eenmaal de meest geschikte persoon was voor deze functie. Bovendien zijn voor de litigieuze werkzaamheden bijzondere kundigheden vereist, daar voor dit soort werk geen opleiding bestaat. Bovendien zou het werk bij de Raad, gezien de vereiste kwaliteit, snelheid en nauwkeurigheid, niet doeltreffend kunnen worden uitgeoefend, indien een andere kandidaat had moeten worden ingewerkt.

Uit een en ander blijkt duidelijk dat van de procedure van artikel 29, lid 2, gebruik is gemaakt wegens het dusdanig technische of bijzondere karakter van het ambt, dat dit „slechts openstaat voor een beperkt aantal reeds sterk gespecialiseerde personen met een ongemene kennis en ervaring" (conclusie van Advocaat-Generaal Dutheillet de Lamothe, gevoegde zaken 45 en 49-70, Bode, Jurispr. 1971, blz. 485).

De toepassing van artikel 29, lid 2, was dan ook alleszins gerechtvaardigd.

Anderzijds vermeldde de aankondiging van vacature dat in de betrekking zou worden voorzien volgens de procedure van artikel 29; volgens het Statuut behoeft niet apart te worden vermeld dat toepassing zal worden gegeven aan het tweede lid van dit artikel. In genoemd arrest in de gevoegde zaken 45 en 49-70 Bode heeft het Hof trouwens de Advocaat-Generaal, die een dergelijke vermelding bepleitte, niet gevolgd.

Ofschoon het benoemingsbesluit eigenlijk niet behoefde te worden gemotiveerd, daar het alleen ging om de omzetting van een ambt waarin eenzelfde ambtenaar dezelfde werkzaamheden bleef verrichten, heeft de Raad niettemin rekening gehouden met de in het Statuut voorgeschreven regels door in het benoemingsbeluit de overweging op te nemen dat voor de vacature bijzondere kundigheden vereist zijn en de gekozen kandidaat heeft bewezen over deze kundigheden te beschikken.

Verzoekster betoogt bij *repliek* dat de opvatting van de Raad over de omzetting van een ambt op twee gronden aanvechtbaar is.

In de eerste plaats resulteerde de „omzetting" van het ambt in ieder geval in het scheppen van een nieuw ambt, zoals blijkt uit aankondiging van vacature nr. 84/72. Afgezien echter van de omzetting hadden zowel de materiële als de formele voorwaarden voor de toepassing van artikel 29, lid 2, moeten worden gerespecteerd.

In de tweede plaats blijkt uit de argumenten die de Raad heeft aangevoerd voor zijn theorie over de omzetting van het ambt, dat de benoeming van de heer Goetz tevoren reeds beklonken was en dat verweerder in het Statuut alleen maar een handvat heeft gezocht om zijn doel te bereiken. Verzoekster ziet hierin een misbruik van bevoegdheid.

Wat betreft de vormvoorschriften van artikel 29, lid 2, dient de aankondiging van vacature of een naderhand gepubliceerd stuk uitdrukkelijk te vermelden dat artikel 29, lid 2, wordt toegepast. De conclusie van Advocaat-Generaal Dutheillet de Lamothe in de gevoegde zaken 45 en 49-70 laat dienaangaande geen enkele twijfel bestaan. Men kan hier niet zeggen dat het Hof de Advocaat-Generaal niet heeft gevolgd; het Hof heeft

zich over dit punt niet uitgesproken, daar de gebrekkige motivering reeds voldoende was om de bestreden handelingen nietig te verklaren.

Anderzijds geldt de verplichting om de toepassing van artikel 29, lid 2, formeel met redenen te omkleden, ook bij „omzetting" van een ambt, wanneer de instelling gebruikt maakt van de uitzonderingsprocedure van artikel 29, lid 2. Het is niet voldoende in het benoemingsbesluit te verklaren dat voor de vacature bijzondere kundigheden vereist zijn en dat de gekozen kandidaat heeft bewezen over deze kundigheden te beschikken. Daarnaast moeten de redenen worden vermeld (arrest van 26 mei 1971, gevoegde zaken 45 en 49-70, Bode, Jurispr. 1971, blz. 470) en moet worden uiteengezet waarom in die litigieuze post niet door middel van een vergelijkend onderzoek wordt voorzien.

Met betrekking tot de materiële voorwaarden voor toepassing van artikel 29, lid 2, moeten de begrippen „buitengewone gevallen" en „ambten waarvoor bijzondere kundigheden vereist zijn", in enge zin worden uitgelegd en nauwgezet worden geverifieerd. Uit de bewoordingen van aankondiging van vacature nr. 84/72 blijkt echter dat de vereiste kwalificaties en de aard van de functie alleszins gangbaar en normaal gebruikelijk zijn voor een administrateur in de rang A 6. Te doen alsof deze behoren tot de categorie kundigheden en ambten bedoeld in artikel 29, lid 2, van het Statuut, zou gelijkstaan met het tot regel verheffen van een uitzondering, waarbij men zich kan afvragen in welke gevallen de gewone procedure van artikel 29, lid 1, nog geldt.

Verzoekster merkt op dat de heer Goetz volgens de Raad het meest geschikt is voor de werkzaamheden van het „omgezette" ambt. Artikel 29, lid 2, is echter niet gegeven om iemand die een ambt vervult dit te doen behouden, ook wanneer het ambt zodanig uitgroeit dat het een nieuw ambt wordt, dat uit dien hoofde vacant moet worden verklaard. Bovendien stelt artikel 29, lid 2, voor ambten in andere rangen dan A 1 en A 2 de mogelijkheid tot afwijking van de procedure van het vergelijkend onderzoek niet afhankelijk van de *geschiktheid der kandidaten* voor de vacature doch, volgens de eigen bewoordingen van het Statuut, van de *voor het ambt vereiste bijzondere kundigheden.* In casu blijkt niet van de noodzaak van zodanige bijzondere kundigheden.

De Raad wijst er bij *dupliek* op dat de aankondiging van de vacature uitdrukkelijk vermeldt dat artikel 29 toepassing zou vinden, dat het Statuut de uitdrukkelijke vermelding van de aanwending van lid 2 niet voorschrijft, en dat het benoemingsbesluit was gerechtvaardigd door de omzetting van het ambt, daar de Raad heeft onderzocht of was voldaan aan de voorwaarden van artikel 29, lid 2, en deze in de overwegingen bij het besluit zelf heeft vermeld.

Naar aanleiding van de verwijzing naar 's Hofs arrest van 26 mei 1971 (gevoegde zaken 45 en 49-70, Bode, Jurispr. 1971, blz. 465), merkt de Raad op dat met betrekking tot de voorwaarden voor de vervulling van een ambt het Statuut bij de Commissie op twee fundamentele punten geheel anders wordt toegepast dan bij de Raad. De Commissie kent een „organigram", waarin voor ieder ambt — bezet of vacant — de daaraan verbonden werkzaamheden zijn vermeld. Ingevolge de „procedurevoorschriften" door de Commissie vastgesteld bij besluit van 14 februari 1968 en aangevuld bij besluiten van 25 november 1970 en 20 februari 1971, bekendgemaakt in Personeelskoerier nr. 175 bis van 24 augustus 1971, dient de kennisgeving van vacature „in het algemeen de loopbaan, de aanvangsrang waartoe de ambtenaar kan worden bevorderd, de administratieve eenheid waaronder het ambt ressorteert, de standplaats, een beschrijving van de aard van de functie en van de voornaamste vereiste kwalificaties en een oproep aan sollicitanten" te vermelden. Bij het secretariaat-generaal van de Raad worden de functies daarentegen zeer vaag omschreven en werkt men zonder organigram. De tewerkstellingen en bevorde-

ringen worden per rang globaal vastgesteld. Voorts is een verschil dat de kennisgevingen van vacature voor de Commissie een oproep aan sollicitanten bevatten, terwijl die van de Raad uitsluitend ten doel hebben te stellen dat een ambt op de „lijst van het aantal ambten" door het tot aanstelling bevoegd gezag vacant is verklaard en derhalve in aanmerking komt voor bezetting. Dit verklaart waarom Bijlage I van het Statuut (verband tussen standaardfuncties en loopbanen) nauwelijks verschilt van de functieomschrijving bij de Raad. Ook verklaart dit de eenvoudiger redactie van de kennisgevingen van vacature bij de Raad. Zo is in aankondiging van vacature nr. 84/72, als formele wilsuiting van het tot aanstelling bevoegd gezag om in de post te voorzien, artikel 29 vermeld om aan te geven dat in de post kan worden voorzien op een der twee in artikel 29 aangegeven wijzen.

Met betrekking tot de bijzondere kundigheden die voor het ambt vereist zijn, stelt de Raad zich op het standpunt dat de door de heer Goetz bezette post, die werd omgezet in een post van categorie A, in vergelijking met soortgelijke functies bij andere instellingen dermate gespecialiseerd is, dat het niet mogelijk was deze door een andere ambtenaar te laten bezetten, zonder de goede werking van de instelling in gevaar te brengen.

Samenvattende kan worden gezegd dat de litigieuze benoeming:

— haar bijzondere karakter ontleent aan de omzetting van het ambt,

— is gedaan overeenkomstig artikel 29, lid 2, waarvan de toepassing op reeds in dienst zijnde ambtenaren nergens is verboden,

— tot stand is gekomen op basis van een aankondiging van vacature die is vastgesteld in het kader van de bij de Raad gebruikelijke procedure ter vervulling in vacatures,

— rekening houdt met het „uitzonderlijk" karakter van artikel 29, lid 2: het gaat hier niet alleen om één op de ruim 2 000 gevallen van voorziening in vacatures op grond van artikel 29, lid 1, maar ook om een ambt van zeer bijzondere aard.

Overwegende dat partijen ter terechtzitting van 24 oktober 1974 zijn gehoord.

Overwegende dat de Advocaat-Generaal ter zitting van 20 november 1974 conclusie heeft genomen.

Ten aanzien van het recht

1 Overwegende dat het beroep, ingesteld bij verzoekschrift van 22 oktober 1973, ingekomen ter griffie van het Hof op 24 oktober 1973, in hoofdzaak strekt tot nietigverklaring van het besluit van de Raad van 22 december 1972 tot benoeming van Ch. Goetz, ambtenaar in de rang B 1 bij de Raad, op een administrateurspost van de rang A 6;

2 dat deze benoeming is verricht met toepassing van artikel 29, lid 2, van het Statuut van de ambtenaren, bepalende dat een andere aanwervingsprocedure

dan die van het vergelijkend onderzoek kan worden gevolgd, met name in buitengewone gevallen voor het vervullen van ambten waarvoor bijzondere kundigheden vereist zijn;

3 Overwegende dat verzoekster in de eerste plaats betoogt dat het bestreden besluit niet met toepassing van genoemd artikel 29, lid 2, had mogen worden genomen, omdat dit slechts ziet op de aanwerving van personen die nog niet in dienst van de Gemeenschappen zijn en geen toepassing kan vinden wanneer ter voorziening in een vacature een oproep wordt gericht tot reeds in dienst zijnde personeelsleden;

4 Overwegende dat artikel 29 deel uitmaakt van het hoofdstuk in het Statuut, dat aan de aanwerving is gewijd en de verschillende wijzen van voorziening in een vacature regelt;

5 dat het artikel te dien einde bepaalt dat achtereenvolgens allereerst de mogelijkheden tot bevordering en tot overplaatsing binnen de instelling waar de vacature ontstaat, vervolgens de mogelijkheden tot het organiseren van een vergelijkend onderzoek binnen de instelling en in de derde plaats de verzoeken tot overgang van ambtenaren van andere instellingen moeten worden onderzocht;

6 dat eerst wanneer deze mogelijkheden ontoereikend blijken, kan worden overgegaan tot een vergelijkend onderzoek op de grondslag van schriftelijke bewijsstukken, van een examen of op de grondslag van beide;

7 dat het in dit geval, naar blijkt uit artikel 29 van het Statuut in samenhang met artikel 1, lid 1, sub a, van Bijlage III van het Statuut, gaat om hetzij interinstitutionele vergelijkende onderzoeken, hetzij algemene vergelijkende onderzoeken;

8 dat het Statuut derhalve geen onderscheid maakt tussen interne en externe vergelijkende onderzoeken, maar tussen interne en algemene vergelijkende onderzoeken, voor welke laatste zowel van buiten komende kandidaten als kandidaten met de hoedanigheid van ambtenaar of personeelslid zich kunnen aanmelden;

9 dat hieruit volgt dat wanneer artikel 29, lid 2, onder bepaalde voorwaarden en in buitengewone omstandigheden de mogelijkheid biedt interinstitutionele en algemene vergelijkende onderzoeken te vervangen door een andere aanwervingsprocedure, deze procedure zonder onderscheid moet kunnen worden toegepast op al degenen die in de termen vallen voor aanmelding tot genoemde vergelijkende onderzoeken;

10 dat het onbillijk en niet in overeenstemming met het belang van de dienst ware, wanneer bedoelde procedure alleen toepassing zou kunnen vinden op kandidaten die geen ambtenaar zijn, terwijl zij in de plaats treedt van een vergelijkend onderzoek waarvan kandidaten-ambtenaren niet zouden kunnen worden uitgesloten;

11 Overwegende dat verzoekster tegenwerpt dat artikel 29, lid 2, niet mocht worden toegepast op reeds in dienst zijnde ambtenaren, omdat het besluit tot toepassing van deze bepaling noodzakelijkerwijs moest zijn voorafgegaan door een besluit om ter voorziening in het betrokken ambt geen intern vergelijkend onderzoek te houden;

12 dat volgens verzoekster niet valt aan te nemen dat het tot aanstelling bevoegd gezag gelijktijdig kan menen dat er geen aanleiding is om een vergelijkend onderzoek binnen de instelling te houden, omdat reeds is vastgesteld dat de eventuele deelnemers niet voldoen aan de voorwaarden voor de vervulling der vacature, en niettemin daarna op de voet van artikel 29, lid 2, iemand kan benoemen die zich als personeelslid van de instelling voor genoemd vergelijkend onderzoek had moeten aanmelden;

13 Overwegende dat de verlangde bekwaamheden voor het vervullen van een ambt waarvoor bijzondere kundigheden zijn vereist, van dien aard kunnen zijn dat in buitengewone gevallen de procedure van zowel intern als algemeen vergelijkend onderzoek ongeschikt blijkt om de aanwezigheid daarvan vast te stellen;

14 dat zulks zich stellig — zoals trouwens artikel 29, lid 2, aangeeft — slechts in buitengewone gevallen zal voordoen, zodat aan de toepassing dier bepaling zeer strenge formele en materiële voorwaarden dienen te worden gesteld, maar toch niet kan worden uitgesloten;

15 dat overigens, aangenomen dat een algemeen vergelijkend onderzoek onder bepaalde omstandigheden ongeschikt kan blijken om in een vacature te voorzien, geen enkele reden bestaat waarom dit eventueel niet ook zou gelden voor een intern vergelijkend onderzoek, vooral omdat de regels voor beide soorten vergelijkende onderzoeken gelijk zijn;

16 dat derhalve kan worden geconcludeerd dat verweerder niet heeft gehandeld in strijd met artikel 29, lid 2, door deze bepaling toe te passen op een reeds in dienst zijnd personeelslid;

17 Overwegende dat verzoekster in de tweede plaats betoogt dat in ieder geval artikel 45, lid 2, van het Statuut verbiedt met behulp van artikel 29, lid 2, de overgang van een ambtenaar naar een hogere categorie mogelijk te maken;

18 Overwegende dat luidens artikel 45, lid 1, van het Statuut „bevordering plaatsvindt bij besluit van het tot aanstelling bevoegde gezag. Zij brengt voor de betrokken ambtenaar aanstelling mede in de eerstvolgende hogere rang van de categorie of groep waartoe hij behoort. Bevordering geschiedt uitsluitend bij keuze uit die ambtenaren welke reeds een minimumdiensttijd in hun rang hebben, na een onderzoek waarbij de verdiensten der ambtenaren die voor bevordering in aanmerking komen, alsmede de beoordelingsrapporten die over hen zijn uitgebracht, onderling worden vergeleken";

19 dat lid 2 van dit artikel bepaalt: „de overgang van een ambtenaar naar een andere groep of een hogere categorie kan alleen plaatsvinden na een vergelijkend onderzoek";

20 Overwegende dat volgens verweerder laatstgenoemde bepaling alleen meebrengt dat bevordering is uitgesloten, wanneer in een vacature wordt voorzien door overgang van een ambtenaar naar een hogere categorie, doch voor het overige verwijst naar de verschillende aanwervingsmogelijkheden, genoemd in artikel 29, en wel evenzeer in lid 2 als lid 1;

21 Overwegende dat artikel 45, lid 2, niet de zuiver negatieve strekking heeft die verweerder daaraan toekent, doch een fundamentele regel bevat die aansluit bij de geleding van het communautaire ambtenarenapparaat in verschillende categorieën, waarvoor onderscheiden kwalificaties vereist zijn;

22 dat reeds uit de woorden „kan alleen plaatsvinden na een vergelijkend onderzoek" blijkt, niet slechts dat bevordering is uitgesloten, maar ook dat alleen het vergelijkend onderzoek is toegelaten;

23 dat de bepaling overigens zinloos zou zijn, indien zij slechts zou strekken tot uitsluiting van de mogelijkheid van bevordering en de andere wijzen van aanwerving zou openlaten, daar de uitsluiting van bevordering bij overgang naar een hogere categorie reeds is vervat in artikel 45, lid 1;

24 dat anderzijds artikel 29, lid 2, wegens zijn uitzonderingskarakter in enge zin moet worden uitgelegd en geen voorrang kan hebben boven de algemeen en onvoorwaardelijk gestelde regel van artikel 45, lid 2;

25 dat het middel gegrond is en het bestreden besluit moet worden vernietigd;

Ten aanzien van de kosten

26 Overwegende dat ingevolge artikel 69, paragraaf 2, van het Reglement voor de procesvoering de in het ongelijk gestelde partij in de kosten wordt verwezen;

27 dat verweerder in het ongelijk is gesteld en in de kosten dient te worden verwezen;

HET HOF VAN JUSTITIE (Eerste Kamer),

rechtdoende:

1. **vernietigt 's Raads besluit van 22 december 1972 houdende benoeming van Ch. Goetz in een ambt van administrateur van de rang A 6;**

2. verwijst de Raad in de kosten van het geding.

C. Ó Dálaigh R. Monaco J. Mertens de Wilmars

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op vijf december negentienhonderdvierenzeventig.

De Griffier
A. Van Houtte

De President van de Eerste Kamer
C. Ó Dálaigh

CONCLUSIE VAN DE ADVOCAAT-GENERAAL G. REISCHL VAN 20 NOVEMBER 1974 [1]

Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,

Op 8 augustus 1972 verschenen bij de Raad van de Europese Gemeenschappen twee aankondigingen van vacature, onder de nummers 84/72 en 86/72. Nr. 86/72 had betrekking op twee ambten in de rang A 6 die vacant waren, en nr. 84/72 op drie ambten in de rang A 6 die vacant zouden worden zodra door bevordering zou zijn voorzien in de ambten, bedoeld in een aankondiging van vacature nr. 83/72. De aard van de betrokken functies en de daarvoor vereiste kwalificaties waren in de aankondigingen nader omschreven. Voorts was bepaald dat in de betrekkingen zou worden voorzien volgens de procedure van het Statuut, namelijk de artikelen 4 en 29.

Bij besluit van 22 december 1972, bekendgemaakt op 3 januari 1973, werd in twee van deze vacatures voorzien door benoeming van twee ambtenaren die tevoren de rang B 1 bezaten.

Verzoekster, eveneens ambtenaar bij de Raad in de rang B 3, acht dit in strijd met het Statuut, omdat geen vergelijkend onderzoek was gehouden ondanks het hier geldende dwingende voorschrift van artikel 45, lid 2, van het Statuut:

„De overgang van een ambtenaar naar een andere groep of een hogere categorie kan alleen plaatsvinden na een vergelijkend onderzoek".

Weliswaar kan volgens artikel 29, lid 2, van het Statuut het tot aanstelling bevoegde gezag voor het aanwerven van ambtenaren in de rangen A 1 en A 2, alsmede in buitengewone gevallen voor het vervullen van ambten waarvoor bijzondere kundigheden vereist zijn, een andere procedure volgen dan die van het vergelijkend onderzoek, doch deze bepaling zou alleen gelden bij benoeming in vacatures van personen die nog een ambtenaar zijn. Bovendien meent verzoekster dat in de door haar genoemde gevallen geenszins aan de voorwaarden van artikel 29, lid 2, was voldaan.

1 — Vertaald uit het Duits.